

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Oxana Botezatu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Botezatu
împotriva Organizației de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital
Străin „Express Leasing&Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată,
intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și
Supravegherea Pieței privind declararea clauzelor abuzive, și

la cererea reconvențională înaintată de Organizația de Creditare Nebancară
Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing&Microcredit” Societate cu
Răspundere Limitată împotriva Oxanei Botezatu și Cazacu Aliona cu privire
la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-594/23

Nr. PIGD 2-21013795-01-2ra-19042023)

Temeiurile inadmisibilității recursului. Inadmisibilitatea recursului depus cu omiterea termenului prevăzut la art.434 al Codului de procedură civilă.
--

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (Tamara Mereuța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Ala Malîi, Vitalie Cotorobai, Angela Braga)

11 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de către Oxana Botezatu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Diana Stănilă
Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 29 ianuarie 2021 avocatul Zagnat Cristian, acționând în numele și interesele reclamantei Oxana Botezatu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței cu privire la declararea clauzelor abuzive.

2. Ulterior, în cadrul examinării acțiunii inițiale, pârâta OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL a înaintat o acțiune reconvențională, în care se indică, că în conformitate cu prevederile Contractului de împrumut cu dobândă nr. BO/18/D262 din 17 aprilie 2018 OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL a acordat d-nei Oxana Botezatu un împrumut cu dobândă în mărime de 8822,87 USD. Valoarea totală a contractului a format suma de 16497,46 USD, care trebuiau a fi rambursați în 72 luni a câte 223,82 USD lunar, până la data de 17 aprilie 2024.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

3. Prin hotărârea din 8 februarie 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul Central s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Botezatu. S-a declarat nulitatea absolută de protecție a pct. 1.2, 1.3, 1.4, 1.11 din paragraful ”Condiții speciale” a Contractului de împrumut cu dobândă cu nr. BO/18/D262 din 17.04.2018. S-a declarat nulitatea absolută a pct. 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1.12, 4.2, 5.3.4, 7.2 din condițiile generale a contractului de împrumut cu dobândă nr. BO/18/D262 din 17 aprilie 2018. Cererea reconvențională, înaintată de OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL împotriva lui Oxana Botezatu și Aliona Cazacu privind încasarea datoriei s-a respins, ca neîntemeiată (f.d. 232, vol.I; 9/43, Vol.II).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

4. La 17 februarie 2022, OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL, a declarat apel nemotivat (f.d.6, Vol. I), iar la 25 mai 2022 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei în prima instanță (f.d. 52/57, Vol.II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

5. Prin decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel declarată de OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL.

S-a casat hotărârea din 08 februarie 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, și s-a adopt o nouă decizie prin care: S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Botezatu împotriva OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței privind declararea clauzelor abuzive și cererea reconvențională înaintată de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL împotriva Oxanei Botezatu și Aliona Cazacu cu privire la încasarea datoriei. S-a declarat nule pct. 2.4 și pct. 2.6 din contractul de împrumut cu dobândă nr.BO/18/D262 din 17 aprilie 2018, încheiat între OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL și Oxana Botezatu. S-a încasat în mod solidar de la Oxana Botezatu și Aliona Cazacu, în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL în baza contractului de împrumut nr.BO/18/D262 din 17 aprilie 2018 suma de 2157,15 dolari SUA cu titlu de împrumut, suma de 3193,82 dolari SUA cu titlu de dobândă contractuală, suma de 206,60 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 17 septembrie 2020 - 16 ianuarie 2022, suma de 5639,95 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat proporțional pretențiilor admise în primă instanță și apel, suma de 165 de lei, cu titlu de cheltuieli de citare publică, iar în total suma de 5557,57 dolari SUA, în monedă națională conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărârii și suma de 5804, 95 de lei. În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate (f.d.74/75; 76/91, vol.II)

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

6. La 13 martie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.99, vol.II), Oxana Botezatu, a declarat recurs împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea primei instanțe, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.96/98, Vol.II).

7. La 11 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimaților, precum și intervenientului accesoriu, copia recursului declarat de Oxana Botezatu, împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.109, Vol.II).

8. Prin referința depusă la 09 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.118/119, vol.II), reprezentantul intimatei OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL – Ina Lescenco a solicitat respingerea recursului declarat de Oxana Botexatu, împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca tardiv deoarece recurenta a omis termenul de declarare a

recursului, ceea ce în temeiul art.433 lit. b) din Codul de procedură civilă, urmează a fi declarat inadmisibil (f.d.120/121, Vol.II).

9. La 13 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.124, vol.II), Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorului a depus referință la recursul declarat de Oxana Botezatu, împotriva din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului declarat de recurentă, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea primei instanțe (f.d.125/127, vol.II).

10. Deși, la 15 mai 2023, Aliona Cazacu a recepționat copia recursului, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8005079489AS (f.d.1112, Vol.II), aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință, prin care să-și expună opinia referitor la recursul declarat de Oxana Botexatu, împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

12. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

13. 433 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434”.

14. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

Legislația relevantă cu privire la modalitatea de comunicare al actului de procedură, noțiunea termenului procesual precum și efectul expirării acestui termen sunt reglementate de prevederile:

15. Art. 10 alin. 1 din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

16. Art. 16 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

17. Art. 110 din Codul de procedură civilă, enunță că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte”.

18. Art. 111 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

19. Art. 112 alin. (1) - (3) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Termenul stabilit în săptămâni, luni sau o perioadă care cuprinde mai multe luni (ani, semestre, trimestre) expiră, în cazul prevăzut la art.111 alin.(3), în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a survenit evenimentul sau momentul în timp respectiv, iar în cazul prevăzut la art.111 alin.(4), acesta expiră în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care precedă ziua în care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a început să curgă termenul.

(1¹) Dacă ultima lună nu are ziua respectivă determinată conform alin.(1), termenul expiră în ultima zi a lunii.

(2) Dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit pînă la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.”

20. Art. 113 din Codul de procedură civilă, accentuează că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

21. Art.100 alin. (1) – (1¹) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

22. Art. 105 alin. (5) din Codul de procedură, prevede că:

„Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.”

23. Art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.”

24. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

25. Art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

26. Art. 11 alin.(2) din Codul civil, statuează că:

„(2) În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.”

27. Art.14 alin.(2) din Codul civil, stipulează că:

„(2) Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.”

28. Art. 22 alin. (1) – (3), (4) lit.c) și alin.(5) din Codul civil, prevede că:

„(1) Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

(2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă.

(3) Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

c) în cazul unei notificări transmise prin poșta electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar;

(5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin. (4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

29. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 20 octombrie 2022 (f.d.74/75, Vol. II).

51.1. Copia deciziei motivate din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată în adresa apelantei Oxana Botezatu, precum și avocatului Cristian Zagnat, care acționează în interesele Oxanei Botezatu precum și celorlalți participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la data de 04 ianuarie 2023, ora 14:01, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.92, Vol.II).

51.2. Distinct se reține că, decizia integrală din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md, la data de 04 ianuarie 2023 (f.d. 157, Vol.II).

52. Din interpretarea corectă a prevederilor art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.12*), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

53. Normele procedurale referitoare la termenul pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (*cauzele Nicolae Popa versus România, 09 decembrie 2014, parag. 16, Tence versus Slovenia, 31 mai 2016, parag.31*). Mai mult, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (*cauzele Ponomaryov versus Ucraina, 03 aprilie 2008, parag. 41, Ustimenko versus Ucraina, 20 octombrie 2015, parag. 47*).

54. Cu toate acestea, pentru a evita un formalism excesiv, instanțele de judecată trebuie să țină cont de personalitatea celui ce contestă și dacă persoana interesată a fost reprezentată de o persoană cu studii în domeniul

juridic sau de un avocat pe parcursul procedurilor judiciare.

55. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Oxana Botezatu constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din considerentele ce urmează.

56. Din materialele dosarului rezultă că, prin hotărârea din 08 februarie 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul Central s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Botezatu. S-a declarat nulitatea absolută de protecție a pct. 1.2, 1.3, 1.4, 1.11 din paragraful "Condiții speciale" a Contractului de împrumut cu dobândă cu nr. BO/18/D262 din 17 aprilie 2018. S-a declarat nulitatea absolută a pct. 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1.12, 4.2, 5.3.4, 7.2 din condițiile generale a contractului de împrumut cu dobândă nr. BO/18/D262 din 17 aprilie 2018. Cererea reconvențională, înaintată de OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL împotriva lui Oxana Botezatu și Aliona Cazacu privind încasarea datoriei a fost respinsă, ca neîntemeiată (f.d. 232, Vol.I).

57. Nefiind de acord cu soluția primei instanței, la 17 februarie 2022, OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL, a declarat apel nemotivat (f.d.6, Vol. I), iar la 25 mai 2022 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 08 februarie 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei în prima instanță (f.d. 52/57, Vol.II).

58. Prin decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel declarată de OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL. S-a casat hotărârea din 08 februarie 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, și s-a adopt o nouă decizie prin care: S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Botezatu împotriva OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței privind declararea clauzelor abuzive și cererea reconvențională înaintată de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL împotriva Oxanei Botezatu și Aliona Cazacu cu privire la încasarea datoriei. S-a declarat nule pct. 2.4 și pct. 2.6 din contractul de împrumut cu dobândă nr. BO/18/D262 din 17 aprilie 2018, încheiat între OCN ÎCS „Express Leasing&Microcredit” SRL și Oxana Botezatu. S-a încasat în mod solidar de la Oxana Botezatu și Aliona Cazacu, în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL în baza contractului de împrumut nr. BO/18/D262 din 17 aprilie 2018 suma de 2157,15 dolari SUA cu titlu de împrumut, suma de 3193,82 dolari SUA cu titlu de dobândă contractuală, suma de 206,60 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 17 septembrie 2020 - 16 ianuarie 2022, suma de 5639,95 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat proporțional pretențiilor admise în primă instanță și apel, suma de 165 de lei, cu titlu de cheltuieli de citare publică, iar în total suma de 5557,57 dolari SUA, în monedă națională conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării

hotărârii și suma de 5804,95 de lei. În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate (f.d.74/75; 76/91, vol.II)

59. Potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătoresc din 04 ianuarie 2023, ora 14:01, instanța de apel a remis spre cunoștință la adresa Oxanei Botezatu de e-mail: XXXXXXXXX@gmail.com, cât și la adresa avocatului Cristian Zagnat care acționa în interesele Oxanei Botezatu de e-mail: CristianZagnat@gmail.com, copia deciziei integrale din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.92, Vol.II).

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, adresa electronică a recurente Oxana Botezatu este adresa electronică de la care a expedit în adresa Curții de Apel Chișinău la data de 18 octombrie 2022, explicații la cererea de apel depusă de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, împotriva hotărârii din 08 februarie 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul Central (f.d.66, vol.II), fapt ce prezumă autenticitatea acestora și disponibilitatea de a fi utilizată pentru corespondență, reieșind din prevederile art. 100 alin. (1) - (1¹) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.21*).

61. Prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.21*) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.23*), rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție mai reține că, la 04 ianuarie 2023, decizia integrală din 20 octombrie 2022 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău (f.d.157, Vol.II), astfel fiind expusă public, a devenit opozabilă atât părților, participanților la proces, cât și publicului larg.

63. În continuare, pornind de la prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă (*se vedea pct.17*) și art.113 din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.20*), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

64. Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus, anume că decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expedită la 04 ianuarie 2023 în adresa recurente Oxana Botezatu, prin

intermediul poștei electronice (*a se vedea pct.59*), cât și a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la 04 ianuarie 2023 (*a se vedea pct.62*).

65. Având în vedere cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 05 ianuarie 2023, ziua imediat următoare expedierii actului judecătoresc în adresa părților la proces prin intermediul poștei electronice, termenul limită fiind data de 05 martie 2023 (zi de duminică), astfel ultima zi de depunerea a apelului motivat fiind ziua de 06 martie 2023 (zi de luni).

66. Cu toate acestea, abia la 13 martie 2023, a declarat recursul împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.12*).

67. Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar partea recurentă urma să depună diligența de a respecta termenul de declarare a recursului, ceea ce la caz nu s-a respectat, astfel că recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

68. În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.24, 25*) participanții în proces, având cunoștința de dispozițiile legale și de actele de dispoziție emise de instanțele judecătorești, urmează să se conformeze acestora și să facă uz de drepturile lor procedurale cu diligență.

69. Tot aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

70. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc.

71. Prin urmare, cererea de recurs declarat de Oxana Botezatu, împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la 13 martie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.108, vol.II), nu se încadrează în termenul

de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.13*), de a considera recursul inadmisibil.

72. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

73. În susținerea opiniei enunțate, se reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 03 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

74. La fel, este relevantă practica Curții Europene (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care a fost reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

75. Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul declarat de către Oxana Botezatu.

76. În conformitate cu art. 433 lit. b), în vigoare la data declarării recursului, și art. 270, art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de către Oxana Botezatu, împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni